

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/46/2024
Identifikačné číslo spisu:	0019010034
Dátum vydania rozhodnutia:	26.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Zeleňáková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:0019010034.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Martiny Zeleňákovvej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Dušana Szabóa, v trestnej veci obvinenej Q. W., pre zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona formou pomoci podľa § 21 ods. 1 písm. d) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 26. februára 2025 v Bratislave, o dovolaní obvinenej proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 5. mája 2022, sp. zn. 7To/85/2021, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvinenej Q. W. odmieta.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce (ďalej tiež „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 30. augusta 2021, sp. zn. 3T/8/2019 uznal B. W. vinným zo zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona a Q. W. (ďalej tiež „obvinená“ alebo „dovolatelka“) zo zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona formou pomoci podľa § 21 ods. 1 písm. d) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že:

„B. W., ako starosta Obce O. Y. a Q. W., ako zamestnanec obce vykonávajúci činnosť súvisiacu so mzdovou agendou a výplatou miezd zamestnancov Obce O. Y., po predchádzajúcej vzájomnej dohode, v období od januára 2013 do decembra 2014 pri výkone svojich pracovných povinností v obci O. Y. nedodržali ustanovenia zákona č. 253/1994 Z. z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest, zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a iných pracovnoprávných a súvisiacich právnych predpisov v oblasti verejnej správy a seba a zamestnancom obce Q. B., Q. W. a B. W. tak bez dokladovaného mzdového nároku vyplývajúceho z personálnej agendy vyplátili vyššiu mzdu, ako bol u uvedených osôb mzdový nárok v príslušnom období, čím Obci O. Y. spôsobili škodu na majetku vo výške 35.555,72 Eur.“

2. Za to okresný súd obvinenej uložil podľa § 237 ods. 3 Trestného zákona, § 38 ods. 3 Trestného zákona, § 36 písm. j) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky, podľa § 51 ods. 1,

ods. 2 a § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona výkon trestu odňatia slobody jej podmiennečne odložil na skúšobnú dobu 3 (tri) roky za súčasného uloženia probačného dohľadu a ďalej dovolateľke podľa § 51 ods. 4 písm. d) Trestného zákona v rámci probačného dohľadu uložil povinnosť nahradiť v skúšobnej dobe spôsobenú škodu. Súd prvého stupňa zároveň B. W. a obvinenej uložil podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť poškodenej - obci O. Y. škodu vo výške 24.986,75 EUR.

3. Krajský súd v Košiciach (ďalej tiež „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) uznesením z 5. mája 2022, sp. zn. 7To/85/2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) podľa § 319 Trestného poriadku odvolania B. W. a obvinenej zamietol.

4. Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podala obvinená 18. apríla 2024, prostredníctvom obhajkyne JUDr. Ing. Renáty Petrenčíkovej Karcolovej, LL.M., vo svoj prospech dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

5. V písomných dôvodoch podaného dovolania obvinená uviedla, že okresný súd v odôvodnení svojho rozsudku poukázal na obsah Správy o vecnom poznatku zo 4. januára 2016, ktorú vypracovala audítorka Ing. W. Q., PhD. (ďalej len „Správa o vecnom poznatku“), ktorej správnosť obvinená spochybnila na hlavnom pojednávaní konanom 2. decembra 2019, pričom Úrad pre dohľad nad výkonom auditu požiadala o stanovisko k predmetnej správe, podľa ktorého Správa o vecnom poznatku je neauditorskou službou a ako taká neposkytuje používateľovi správy žiadne uistenie o stave majetku a záväzkov obce k určitému dátumu. Obvinená doplnila, že stanovisko Úradu pre dohľad nad výkonom auditu z 31. mája 2023 jej bolo doručené až po podaní odvolania a z tohto dôvodu ho predkladá až v dovolacom konaní.

6. Podľa názoru dovolateľky sa okresný súd dopustil pochybenia pri vykonávaní dokazovania tým, že sa nezaoberal jej námietkami, ktorými poukazovala na to, že obsah Správy o vecnom poznatku je v rozpore s výpoveďami svedkov, pritom nesprávny postup súdu prvého stupňa pri vykonávaní dôkazov je dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku s tým, že jej odsúdenie bolo v rozhodujúcej miere založené na dôkaze získanom nezákonným spôsobom, čím došlo aj k porušeniu jej práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). Obvinená doplnila, že rozhodnutie je založené na dôkaze, ktorý okresným súdom nebol vykonaný zákonným spôsobom, pričom toto pochybenie nebolo napravené ani krajským súdom.

7. Obvinená ďalej uviedla, že v odvolacom konaní predložila stanovisko Národného inšpektorátu práce z 29. apríla 2022, podľa ktorého (okrem iného) jej pracovná činnosť mohla spĺňať charakteristiku uvedenú v 7, resp. v 8 platovej triede, avšak toto stanovisko krajský súd nijako nevzal do úvahy pri svojom rozhodovaní a nezmenil sa o ňom ani v odôvodnení napadnutého uznesenia. V uvedenom postupe obvinená videla závažné porušenie, keďže rozhodnutie je založené na dôkaze, ktorý nebol vykonaný zákonným spôsobom. Dovolať sa ďalej uviedla, že písomnom doplnení jej odvolania proti rozsudku okresného súdu z 13. októbra 2021 namietala, že súd prvého stupňa sa nevyrovnal s jej obhajobou a argumentmi prednesenými na hlavnom pojednávaní, pričom ide o také porušenie zákona, ktoré svojou povahou a závažnosťou zodpovedá porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru.

8. Podľa názoru obvinenej boli v konaní porušené aj ustanovenia § 146 a § 2 ods. 19 Trestného poriadku a uviedla, že uznesením okresného súdu z 2. apríla 2020 bol do konania pribratý znalec Ing. B. Q. s odôvodnením, že zo znaleckého posudku znalca Ing. Y. V. č. 04/2017 zo 17. marca 2017 nie je zrejmé, na základe čoho a ako bola určená výška čistej mzdy na výplatných páskach s označením „po oprave“ a či táto čistá mzda je v súlade so zákonom č. 253/1994 Z. z., zákonom č. 553/2003 Z. z. prípadne s rozhodnutím obecného zastupiteľstva. Vzhľadom na to, že obvinená mala pochybnosti o zákonnosti znaleckého posudku č. 04/2017, požiadala Slovenskú komoru znalcov o preskúmanie predmetného znaleckého posudku, pričom zo správy Slovenskej komory znalcov zo 14. septembra 2022 vyplýva, že predmetný znalecký posudok bol vypracovaný v rozpore so zákonom č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 382/2004

Z. z.") a nie je pre právne úkony v Slovenskej republike ako znalecký úkon použiteľný.

9. Dovolateľka ďalej uviedla, že v konaní namietala aj závery znaleckého dokazovania a znalecký posudok č. 19/2020 vyhotovený Ing. B. Q., pričom znalci na hlavnom pojednávaní položila otázku, či výplatné pásky po oprave, na ktoré znalec poukazoval, sú správne, na ktorú znalec odpovedal, že vychádzal iba z údajov, ktoré mal k dispozícii z vyšetrovacieho spisu. Obvinená požiadala Slovenskú komoru znalcov o preskúmanie aj znaleckého posudku č. 19/2020, pričom zo správy Slovenskej komory znalcov z 9. septembra 2022 vyplýva (okrem iného), že znalec vykonal znaleckú analýzu právne irelevantných a neplatných dokumentov, sám vyhlásil, že ku konaniu nebola predložená pracovná zmluva, resp. platobný dekrét a z tohto dôvodu sa nedá určiť skutočný mzdový nárok, napriek tomuto vyhláseniu počítal rozdiel medzi vyplatenými mzdami a nedoloženým a nepreukázaným mzdovým nárokom označených osôb bez popísania odôvodnenosti tohto postupu, pričom týmto spôsobom identifikované rozdiely sú fiktívne a nepreukázané. Z predmetnej správy ďalej vyplýva, že znalecký posudok č. 19/2020 bol vypracovaný v rozpore s povinnosťami znalca podľa zákona č. 382/2004 Z. z., keďže nie je možné overiť odôvodnenosť znalcom použitých postupov, celkový znalecký posudok je nepreskúmateľný a vzhľadom na uvedené chyby a rozpory so zákonom nie je pre právne úkony v Slovenskej republike ako znalecký úkon použiteľný. Z uvedených dôvodov potom obvinená vyvodila, že znalecký posudok č. 19/2020 je dôkazom vykazujúcim podstatné vady, ktoré nie je možné napraviť, a ktoré spôsobujú jeho absolútnu nepoužiteľnosť ako dôkazu v trestnom konaní, pričom predmetné vady neboli zhojené ani výpoveďou znalca. Dovolateľka ďalej poukázala na vyjadrenie znalca Ing. B. Q., podľa ktorého sa nedá určiť skutočný mzdový nárok, preto ak okresný a aj krajský súd tvrdia, že skutkové zistenia korešpondujú aj so závermi znaleckého dokazovania a tieto závery nie sú preukázateľne správne, nemôžu byť správne ani skutkové zistenia.

10. Obvinená taktiež uviedla, že aj keď je znalecký posudok č. 19/2020 nepoužiteľný v trestnom konaní, nie je bez právneho významu, pretože preukazuje, že spisový materiál neobsahuje žiadne údaje, dôkazy či skutkové zistenia, na základe ktorých by bolo možné určiť skutočný mzdový nárok a určiť to, že jej, B. W., Q. B., Q. W. a B. W. bola vyplatená vyššia mzda, ako bol uvedených osôb mzdový nárok a vyčíslená škoda 35.555,72 EUR nemôže byť správna, ale je fiktívna. Podľa názoru obvinenej sú rozhodnutia okresného i krajského súdu založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom a takéto porušenie zákona svojou povahou a závažnosťou zodpovedá porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru.

11. Dovolateľka súdom nižšieho stupňa vytkla, že sa nezaoberali tým, že ani zo znaleckého posudku č. 19/2020 nie je zrejmé, na základe čoho a ako bola určená výška čistej mzdy na výplatných páskach s označením „po oprave“ a či táto čistá mzda je v súlade so zákonom č. 253/1994 Z. z., zákonom č. 553/2003 Z. z. prípadne s rozhodnutiami obecného zastupiteľstva, a to napriek jej námietkam. Podľa názoru obvinenej sa súd prvého stupňa dopustil pochybenia pri vykonávaní dokazovania vo vzťahu k znaleckému posudku č. 19/2020, keď v záujme ozrejmenia skutočností, ktoré neboli preukázané v znaleckom posudku č. 04/2017 pribral do konania ďalšieho znalca Ing. B. Q., ktorý skutočnosti namietané súdom v posudku č. 04/2017, v novom posudku č. 19/2020 neozrejmil, ale jeho závery boli rovnaké, ako závery znalca Ing. Y. V., čím došlo k porušeniu ustanovenia § 146 Trestného poriadku. Obvinená ďalej poukázala na vyjadrenie znalca Ing. Y. V., ktorý na hlavnom pojednávaní konanom 3. júla 2019 uviedol, že nemal podklady na to, aby posúdil, či mzdy na základe výplatných pásek pred opravou boli vypočítané správne, rovnako ako nemal podklady, aby vedel posúdiť, či je správne vypočítaná mzda na výplatných páskach po oprave.

12. Podľa názoru obvinenej je tak rozhodnutie založené na dôkaze, ktorý nebol súdom vykonaný zákonným spôsobom, čo zakladá dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Dovolateľka preto navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil, že napadnutým uznesením v spojení s rozsudkom okresného súdu a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku porušený zákon v ustanoveniach § 146 a § 2 ods. 19 Trestného poriadku v jej neprospech, aby podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie, ako aj ďalšie rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením,

stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku krajskému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

13. Spis okresného súdu bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený na rozhodnutie o dovolaní obvinenej 26. júna 2024.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) skúmal splnenie procesných podmienok na podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané obvinenou ako oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Trestného poriadku, potom ako obvinená využila svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku a s uvedením dôvodu dovolania podľa § 374 ods. 2 Trestného poriadku.

15. V prvom rade najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd, ale nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúvaniu nimi vykonaného dokazovania [primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod číslom 57/2007]. Dovolanie má byť skutočne len výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd (§ 322 ods. 3, § 326 ods. 5 Trestného poriadku). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie potrebných okolností na rozhodnutie o dovolaní môže vykonať dovolací súd dokazovanie len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Trestného poriadku. Preto možnosti podania dovolania sú obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

16. Inak povedané jednotlivé dovolacie dôvody [§ 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku], ktoré môže dovolateľ uplatňovať, sú vymedzené taxatívne a podstatne užšie ako dôvody zakotvené v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nenarušovala právna istota. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inštanciu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“. (Primerane napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4Tdo/67/2018, 4Tdo/17/2019, 4Tdo/23/2019, 5Tdo/85/2017, 5Tdo/7/2020).

17. Dovolací súd pri náprave namietaných pochybení preskúma v zásade tie nedostatky, ktoré boli preskúvané už v odvolacom konaní a neboli napravené odvolacím súdom, avšak vždy len vo vyššie naznačenom rozsahu, ako aj pochybenia spôsobené odvolacím súdom. Tomu potom zodpovedá aj obmedzenie možnosti podať dovolanie v prípade, keď neboli využité riadne opravné prostriedky (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku) a povinnosť obsahovo namietat' skutočnosti známe v pôvodnom konaní zakladajúce niektoré z dovolacích dôvodov najneskôr v odvolacom konaní (§ 371 ods. 4 Trestného poriadku). Obsah konkrétne uplatnených vytýkaných chýb a tvrdení, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, by mal vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Ak podané dovolanie iba formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pričom v skutočnosti obsahuje argumenty a tvrdenia stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu alebo iného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť.

18. Zároveň je potrebné uviesť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom

uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Ak chybám, vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku nezodpovedá dovolaťom označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku, a to bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolaťom v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku. Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolaťom podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku, ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, než ktorý dovolať uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku, dovolací súd vyhovie dovolaniu postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Trestného poriadku a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (primerane rozhodnutie publikované v Zbierke pod číslom 120/2012).

19. Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku Dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

20. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmé a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku. Nesprávny procesný postup pri získaní alebo vykonávaní dôkazov tak môže viesť k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu iba vtedy, ak mal negatívny materiálny dopad na práva obvineného, teda vtedy, ak odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého získanie alebo vykonanie sa spochybňuje (rozhodnutie publikované v Zbierke pod číslom 24/2020-I).

21. Ak sa nepreukázu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere („solely or to a decisive extent“) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, [pozri Mariana Marinescu v. Rumunsko - rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 2. februára 2010, Emen v. Turecko - rozsudok ESLP z 26. januára 2010, Van Mechelen a ďalší v. Holandsko - rozsudok ESLP z 23. apríla 1997, Visser v. Holandsko - rozsudok ESLP zo 14. februára 2002, Al-Khawaja a Tahery v. Spojené kráľovstvo - rozsudok ESLP z 15. decembra 2011 a ďalšie].

22. V rámci dovolaní iniciovaného prieskumom odôvodneného dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), či jediný usvedčujúci dôkaz alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Ak dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania dovolací súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov. Spôsob hodnotenia dôkazov vykonaných zákonným spôsobom súdmi nižších stupňov nemôže najvyšší súd v rámci dovolacieho konania iniciovaného obvineným prehodnocovať ani spochybňovať [§ 371 ods. 1 písm. i), časť vety za bodkočiarkou, Trestného poriadku], pretože by tak neprípustným spôsobom zasahoval do výlučnej kompetencie týchto súdov bez právneho podkladu a napokon i v rozpore so samotnou podstatou dovolacieho konania, pretože dovolanie nemôže nahrádzať riadne opravné prostriedky a jeho podanie nie je prípustné v rovnako širokom rozsahu (čo do dôvodov, okruhu napadnuteľných rozhodnutí, oprávnených osôb atď.) aký je charakteristický pre riadne opravné prostriedky.

23. Dovolanie a rozhodnutie o ňom znamená prelom do právoplatných rozhodnutí, a preto spravidla

narušuje stabilitu konečného a vykonateľného rozhodnutia súdu. Z toho dôvodu možno dovolanie aplikovať iba v prípadoch, ak je to odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu, alebo jemu predchádzajúceho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov (primerane uznesenie Najvyššieho súdu SR z 24. júla 2019, sp. zn. 3Tdo/29/2019).

24. K námietke obvinenej smerujúcej k Správe o vecnom poznatku najvyšší súd uvádza, že z vyjadrenia Úradu pre dohľad nad výkonom auditu z 31. mája 2023 vyplýva len to, že Ing. W. Q., PhD. na základe uzatvorenej zmluvy s obcou O. Y. vykonala neauditorskú službu, ktorá služba nie je štatutárnym auditom a ani inou uistovacou službou podľa § 423/2015 Z. z. o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a používateľovi správy neposkytuje žiadne uistenie o stave majetku a záväzkov obce k určitému dátumu. Tento záver Úradu pre dohľad nad výkonom auditu ale neznamená, že Správa o vecnom poznatku bola do konania zabezpečená, resp. na hlavnom pojednávaní vykonaná v rozpore so zákonom.

25. Cieľom, resp. účelom Správy o vecnom poznatku napokon ani nebolo poskytnúť zadávateľovi uistenie o stave majetku a záväzkov obce O. Y., ale vydať správu o stave mzdových nárokov a vyplatených mzdách, o stave dodržiavania legislatívnych noriem na Obecnom úrade obce O. Y. a o zistených skutočnostiach podať informácie, ako to vyplýva z jej úvodnej časti.

26. Otázka správnosti obsahu Správy o vecnom poznatku, ako aj námietky obvinenej, že jej obsah je v rozpore s výpoveďami svedkov, majú povahu skutkových námietok, ktoré sú z dovolacieho prieskumu vylúčené. V tejto súvislosti je nutné uviesť, že za skutkové sa považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa [primerane uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2Tdo/7/2018 z 3. septembra 2018 (publikované v Zbierke pod číslom 96/2018)]. Pritom súdy nižšieho stupňa vysvetlili na základe akých dôkazov uznali obvinenú vinnou a akými úvahami sa pri tom spravovali s tým, že tieto úvahy, ktorých správnosť a úplnosť najvyšší súd nemôže skúmať a ani meniť sú viazané skutkovým stavom zisteným súdmi nižšieho stupňa [§ 371 ods. 1 písm. i), text za bodkočiarkou, Trestného poriadku] nemožno považovať za svojvoľné, či arbitrárne.

27. Námietky obvinenej vzťahujúce sa k Správe o vecnom poznatku preto dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku a ani iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku zjavne nezakladajú.

28. Obvinená ďalej namietala, že krajský súd nevzal do úvahy pri svojom rozhodovaní a v odôvodnení napadnutého uznesenia sa ani nezmienil o stanovisku Národného inšpektorátu práce z 29. apríla 2022, ktoré predložila v odvolacom konaní.

29. Hoci obvinená v dovolaní ako dôvod dovolania označila len § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, vytýkaný postup krajského súdu by mohol založiť dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku vychádzajúc zo skutočnosti, že dovolanie môže smerovať aj proti odôvodneniu rozhodnutia z hľadiska reflexie požiadaviek na odôvodnenie zodpovedajúce kritériám spravodlivého procesu (vo vzťahu ku všetkým okolnostiam podstatným pre rozhodnutie), ktorého súčasťou je právo na obhajobu. V zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“) dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nezodpovedá právo na obhajobu len vo formulačnom rozsahu čl. 50 ods. 3 ústavy (primeraný čas na prípravu obhajoby a možnosť obhajovať sa sám alebo prostredníctvom obhajcu), ale aj obhajobné práva v kontexte spravodlivého procesu podľa čl. 6 Dohovoru, a teda aj v rozsahu čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky s odrazom najmä v § 34 Trestného poriadku (rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 546/2020 - publikované v

Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 18/2021, v obsahovej nadväznosti m. m. napr. I. ÚS 343/2022, II. ÚS 411/2021, IV. ÚS 463/2021, IV. ÚS 491/2021, IV. ÚS 510/2021, IV. ÚS 555/2021, IV. ÚS 15/2023, IV. ÚS 355/2023, IV. ÚS 502/2023).

30. Pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je potrebné zaradiť aj nedostatky v odôvodnení súdneho rozhodnutia. V podstate ide o to, či sa odvolací súd náležite vyrovnal s odvolacími námietkami vo vzťahu k okolnosti podstatnej pre rozhodnutie a pre právne postavenie sťažovateľa (primerane uznesenie ústavného súdu z 31. októbra 2023, sp. zn. III. ÚS 553/2023, rozhodnutie najvyššieho súdu, sp. zn. ITdoV/13/2021 z 24. januára 2023).

31. Zo zápisnice krajského súdu o verejnom zasadnutí konanom 5. mája 2022 vyplýva, že obvinená v rámci svojho prednesu poukázala na závery stanoviska Národného inšpektorátu práce z 29. apríla 2022, na podklade ktorých prezentovala svoj názor, že zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov nebol dodržaný (poznámka - keďže oznámenie výšky a zloženia funkčného platu zamestnancovi so spätnou účinnosťou nie je v súlade s § 4 ods. 7 cit. zákona) a doplnila, že na otázku, či cit. zákon bol, resp. nebol dodržaný neodpovedal, resp. nevedel odpovedať ani jeden zo znalcov a ani svedkyňa G. a audítorka Ing. W. Q., PhD.

32. K výhradám obvinenej vychádzajúcim zo stanoviska Národného inšpektorátu práce najvyšší súd uvádza, že obvinená tieto námietky predniesla už vo svojom odvolaní, keď poukázala na to, že základom obžaloby sú vypracované opravné výkazy. Krajský súd pritom v napadnutom uznesení uviedol, že si závery okresného súdu prezentované vo výrokovej časti rozsudku okresného súdu a v jeho odôvodnení v celom rozsahu osvojil a v podrobnostiach na ne odkázal a zároveň doplnil, že skutkové zistenia korešpondujú aj so závermi znaleckého dokazovania znaleckým posudkom č. 19/2020 vypracovaným znalcom Ing. B. Q., ktorý vyčíslil vyplatené mzdy, odmeny a odmeny o vykonaní prác v súlade so skutočným mzdovým nárokom a so závermi znaleckého dokazovania sa stotožnil. Z uvedeného potom vyplýva, že aj keď krajský súd nereagoval priamo na stanovisko Národného inšpektorátu práce, v skutočnosti reagoval na podstatu výhrad obvinenej, ktoré v odvolacom konaní podoprela predmetným stanoviskom, keď za správne považoval opravné výkazy, čím v podstate reagoval aj na to, akú charakteristiku (poznámka - z hľadiska zaradenia do príslušnej platovej triedy) mala mať práca, ktorú obvinená vykonávala. Najvyšší súd v tejto súvislosti len poznamenáva, že účelom vyhotovenia opravných výkazov nebolo so spätnou účinnosťou zamestnancom oznamovať výšku a zloženie ich funkčného platu, ale zistiť, aký mal byť skutočný mzdový nárok dotknutých zamestnancov, preto k dovolateľkou namietanému porušeniu zákona č. 553/2003 Z. z. ani nedošlo.

33. Najvyšší súd preto uzatvára, že postup krajského súdu, ktorý v odôvodnení napadnutého uznesenia síce explicitne nereagoval na stanovisko Národného inšpektorátu práce z 29. apríla 2022, ale ako to bolo vyššie uvedené, s podstatnými námietkami obvinenej v tomto smere sa náležite vysporiadal, celkom zjavne dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nezaložil.

34. Vo vzťahu k námietkam obvinenej týkajúcim sa znaleckého posudku znalca Ing. Y. V. číslo 04/2017 zo 17. marca 2017 je potrebné uviesť, že už sudy nižšieho stupňa považovali tento znalecký posudok za nepoužiteľný v trestnom konaní, preto ho v prejednávanej veci ako podklad pre svoje rozhodnutie nepoužili a o jeho zistenia záver o vine dovolateľky neopreli. Vzhľadom na to, že dotknutý dôkaz v žiadnom prípade nepredstavoval v prejednávanej veci jediný, prípadne rozhodujúci dôkaz, na ktorom by sudy nižšieho stupňa založili svoje rozhodnutie o vine obvinenej, námietky naň sa vzťahujúce zjavne neboli spôsobilé založiť nespravodlivosť celého procesu ako celku, a teda ani dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

35. Pokiaľ ide o výhrady smerujúce k znaleckému dokazovaniu vykonanému znaleckým posudkom č. 19/2020 vyhotoveným znalcom Ing. B. Q. a nesprávnej aplikácii § 146 Trestného poriadku, obvinená svoje námietky oprela o správu Slovenskej komory znalcov z 9. septembra 2022, v ktorej sa konštatuje, že znalec vykonal znaleckú analýzu právne irelevantných a neplatných dokumentov a sám vyhlásil, že ku

konaniu nebola predložená pracovná zmluva, resp. platový dekrét, z tohto dôvodu sa nedá určiť skutočný mzdový nárok a napriek tomuto vyhláseniu počítal rozdiel medzi vyplatenými mzdami a nedoloženým a nepreukázaným mzdovým nárokom označených osôb bez popísania odôvodnenosti tohto postupu, pričom týmto spôsobom identifikované rozdiely sú fiktívne a nepreukázané. Z predmetnej správy ďalej vyplýva, že znalecký posudok č. 19/2020 bol vypracovaný v rozpore s povinnosťami znalca podľa zákona č. 382/2004 Z. z., celkový znalecký posudok je nepreskúmateľný a vzhľadom na uvedené chyby a rozpory so zákonom nie je pre právne úkony v Slovenskej republike ako znalecký úkon použiteľný.

36. V tejto súvislosti je nutné uviesť (vychádzajúc z ustanovenia § 146 Trestného poriadku), že pochybnosti o správnosti znaleckého posudku môže založiť napríklad neúplnosť alebo nevierohodnosť použitého materiálu, zjavné vnútorné rozpornosti, nedostatky, nelogickosti v odôvodnení záverov, ku ktorým znalec dospel, rozpornosť s posudkom, ktorý v inom konaní riešil tú istú otázku iným spôsobom (znalecký posudok z iného konania je však možné použiť len ako listinný dôkaz nie znalecký posudok), pokiaľ znalec jednoznačne vyriešil otázku, hoci je všeobecne známe, že úroveň rozvoja príslušného vedeckého odboru takéto riešenie neumožňuje a podobne s tým, že o nejasný znalecký posudok pôjde najmä vtedy, keď jeho závery sú neurčité a nie je zrejmé, aké stanovisko znalec k položeným otázkam zaujal a o neúplný znalecký posudok pôjde najmä vtedy, keď neobjasňuje všetky okolnosti, na ktoré mal dať odpoveď.

37. Otázku, či v tej ktorej konkrétnej prejednávanej veci existujú pochybnosti o správnosti podaného znaleckého posudku, alebo je podaný znalecký posudok nejasný alebo neúplný je oprávnený v konaní pred súdom vyriešiť len súd, v žiadnom prípade nie Slovenská komora znalcov, ktorej riešenie takejto otázky v súdnom konaní neprináleží.

38. Navyše nesprávnosť aplikácie ustanovenia § 146 Trestného poriadku dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku zjavne nenapĺňa. Znalecké dokazovanie je vykonané v rozpore so zákonom napríklad za situácie, že do konania je pribratá ako znalec osoba, ktorá nie je zapísaná do zoznamu znalcov, alebo znalec pri pribratí nie je upozornený na povinnosť bez odkladu oznámiť skutočnosť, pre ktoré by mohol byť vylúčený a podobne. Porušenie ustanovenia § 146 Trestného zákona, teda záver o porušení povinnosti odstraňovať pochybnosti o správnosti znaleckého posudku, prípadne nejasnosti alebo neúplnosti znaleckého posudku, ktorému predchádzala úvaha súdu o ne/potrebnosti takehoto postupu, predstavuje porušenie ustanovení, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci, ktoré by však mohlo zakladať dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, na podanie dovolania v takýchto prípadoch je však oprávnený len minister spravodlivosti, nie obvinený/á.

39. Napriek tomu, nad rámec uvedeného, pre úplnosť najvyšší súd dodáva, že obvinená prostredníctvom správy spomínanej Slovenskej komory znalcov v podstate namietala nesprávnosť a nepreskúmateľnosť znaleckého posudku znalca Ing. B. Q. č. 19/2020, keďže pre svoje závery nemal, podľa názoru dovolateľky, dostatočný podklad, vzhľadom na to, že nedisponoval pracovnými zmluvami, resp. platovými dekrétmi, na podklade ktorých by mohol určiť skutočný mzdový nárok dotknutých osôb s tým, že nie je možné overiť odôvodnenosť znalcom použitých postupov.

40. Z dotknutého znaleckého posudku (prečítaného na hlavnom pojednávaní) a už zo súdom prvého stupňa položených otázok znalci je však zrejmé, že znalec pri riešení položených otázok vychádzal primárne z právnej úpravy vymedzenej v už spomínanej skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa, ktorá pomerne detailne jednotlivé platové nároky definuje a následne vychádzal z podkladov zhromaždených v spise, a to pracovných zmlúv, listín označených ako „funkčný plat“, dohôd o vykonaní práce, zápisníc o zasadnutí obecného zastupiteľstva a podobne, preto v absencii niektorých pracovných zmlúv alebo platových dekrétov súdy nižšieho stupňa, ako to plyní z celkovej koncepcie odôvodnení ich rozhodnutí (okresný súd na závery znalca poukázal a krajský súd sa so závermi znalca stotožnil), nevzhládli dôvod pre konštatovanie pochybnosti o správnosti dotknutého znaleckého posudku, či existencie jeho nejasnosti alebo neúplnosti, a teda ani dôvod na použitie ustanovenia § 146 Trestného poriadku upravujúceho postup pri odstraňovaní chýb znaleckého posudku, pričom tento

záver súdov nižšieho stupňa o nepotrebnosti postupu podľa § 146 Trestného poriadku nemožno považovať za svojvoľný, či arbitrárny.

41. Najvyšší súd preto uzatvára, že námietky obvinenej vo vzťahu k znaleckému dokazovaniu vykonaného znaleckým posudkom č. 19/2020 vypracovaným znalcom Ing. B. Q. dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku zjavne nezakladajú.

42. Vzhľadom na to, že obvinená Q. W. skutočnosťami, ktoré uviedla vo svojom dovolaní, zjavne nenaplnila dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. g), písm. c) Trestného poriadku (ale ani žiadne iné), Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí jej dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

43. Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.